

O hudbe

Pôvod hudby je potrebné hľadať v svete nadzemskom. Starogrécka múdrosť vravela o "hudbe sfér". Pre duchovný sluch "hviezdy znejú". Pri jasliach Ježišových "spievali anjeli". Na počiatku Gotheho Fausta zaznieva v nebi spev anjelov: "súzvučne s bratskými svetmi znie slnko dávnou hudbou sfér..."

Rudolf Steiner zakladateľ antropozofickej duchovnej vedy, popisuje v knihe „Theosofia“ (Úvod do nadzmyslového poznania sveta a určenia človeka) „zem duchov“, oblasť čistej duchovnosti, svet tvorivých praobrazov všetkého bytia ako ríšu „duchovného počutia“, kde všetko „znie“. – „Toto znenie je dianím čisto duchovným. Duchovný pozorovateľ sa cíti akoby v mori tónov. Týmito tónmi sa vyjadrujú bytosti duchovného sveta. V ich s rytmoch a melódiách sa prejavujú prazákony ich bytia, ich vzájomné vzťahy a príbuznosti. Čo vo fyzickom svete postrehuje rozum ako zákon, ako ideu, zjavuje sa duchovnému uchu ako duchovne- muzikálne...“ –

Pravý majster hudby je umelcom, ktorý je schopný svojim „duševným uchom“ vnímať ozvenu onej „hudby duchovných sfér“, a prelievať ich do foriem a zákonov kompozičných. Ohluchlý Smetana, ako aj hluchý Beethoven sú toho dôkazom., že „hudba“ ako taká nie je závislá na vonkajšom telesnom sluchu. Kvarteto „Z môjho života“, druhú polovicu „Mojej vlasti“, „Hubičku“, „Tajemství“, „Čertovu stenu“ – zložil a napísal Smetana po ohluchnutí. Romain Rolland dokazuje vo svojej knihe „Beethovenov život“, že Beethoven už svoju „Pastorálnu symfóniu“ skomponoval ako hluchý a pri prechádzkach prírodou, spev vtákov, ktorý vnáša do tejto symfónie, už vôbec nepočul. A za ňou už všetky svoje diela komponuje ako hluchý.

Ako sextán poznamenal si Smetana do denníku: „Nie som a nechcem byť len virtuózom. Som nástrojom vyššej moci. Však príde čas, keď pomocou a milosťou Božou budem raz v technike Lisztom a v kompozícii Mozartom.“ Antonín Dvořák zvolal raz pri prehrávaní Beethovenovej symfónie na prožskom konzervatóriu na svojich žiakov: „prečo nepadnete na kolená?“

Pod dojmom Bachovej fúgy prehlásil Richard Wagner : „Elementárne sily planét, fyzicky oživené.“ – Goethe sa vyjadril o Bachovej symfónii: „Bolo mi, ako by sa večná harmónia zhovárala sama so sebou; tak to asi znelo vo vnútri Božom krátko pred stvorením sveta; tak to uchvátilo moje vnútro. Bolo mi, ako by som nepotreboval ani uši, tým menej oči, ani jediného z ostatných zmyslov.“

Pravý majster hudby je akýmsi kúzelníkom, ktorý dokáže „nepočuteľné tóny“ prenášať do oblasti „čistej hudby“ do sveta pozemského, aby sa tu pomocou nástrojov z hmoty utvorených stali počuteľnými tiež vonkajšiemu sluchu. Tak stávajú sa struny a kov, drevo a dych....nositeľmi tónov z výšin! A duša, ktorá im dáva na seba zapôsobiť, je povznesená do sféry čistoty a krásy ducha. Hudbou v duchovnom slova zmysle je človek povznesený nad seba.

Hudobný skladateľ vyjadruje tónmi tiež celú rozmanitosť prírodných nálad, šelestie vín, šumenie listov a vetra, spev vtákov.... a všetky stupne duševného života ľudského od najhlbšieho žiaľu až k najvyššiemu jasu... Tiež hudba sa vyvíjala s postupom ľudského vedomia zhora nadol, z neba na zem, zo sfér čistej

duchovnosti do citovej oblasti ľudskej duše. Na zemi má hudba svoj pôvod v mystériách, v kultoch, v chrámoch, kde bola pestovaná spojitosť s vyšším svetom. Z hudby chrámovej sa vyvinula svetská hudba.